

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 247g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a unor texte din articolul 144 alin. (4) din
Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

*(efectul admiterii contestației asupra creanțelor neincluse în
tabelul definitiv al creanțelor)*

CHIȘINĂU

1 februarie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dumitru Avornic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 8 noiembrie 2021,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 1 februarie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „admite contestația” și „creanța se radiază din tabel” din articolul 144 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Vasile Tarnovschi, în interesele B.C. „Eximbank” S.A., parte în dosarul nr. 2i-559/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl Vitalie Stratan, judecător la Judecătoria Chișinău, sediul central, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 30 noiembrie 2020 a fost intentat procesul de insolvență față de debitorul CMA „Exim-Asint” S.A.

4. Pe 28 decembrie 2020, B.C. „Eximbank” S.A. a formulat, în instanța de insolvență, o cerere privind admiterea creanțelor sale față de debitorul insolvent Compania Mixtă de Asigurări „Exim-Asint” S.A.

5. Pe 10 februarie 2021, administratorul insolvenței a prezentat în instanța de insolvență tabelul definitiv al creanțelor în care nu a fost acceptată creanța formulată de B.C. „Eximbank” S.A.

6. Pe 17 februarie 2021, B.C. „Eximbank” S.A., în baza articolului 144 din Legea insolvenței, a contestat refuzul administratorului insolvenței de a accepta creanța sa și de a o include în tabelul definitiv al creanțelor.

7. Pe 26 iunie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul central, ca instanță de insolvență, a dispus admiterea cu statut provizoriu la masa credală a creanței chirografare de rangul V a potențialului creditor B.C. „Eximbank” S.A.

8. Pe 6 septembrie 2021, dl avocat Vasile Tarnovschi, în interesele B.C. „Eximbank” S.A., a solicitat instanței de insolvență confirmarea listei creditorilor cu drept de vot pentru adunarea creditorilor din 10 septembrie 2021.

9. Pe 7 septembrie 2021, instanța de insolvență a adoptat încheierea prin care a respins ca inadmisibilă cererea de confirmare a listei creditorilor cu drept de vot și convocarea adunării creditorilor pentru data de 10 septembrie 2021.

10. Pe 11 octombrie 2021, în ședința de judecată, dl avocat Vasile Tarnovschi a ridicat, în interesele B.C. „Eximbank” S.A., excepția de neconstituționalitate a textelor „admite contestația” și „creanța se radiază din tabel” din articolul 144 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

11. Prin Încheierea din 25 octombrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul central, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

13. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 144 Creanțele contestate

„(1) Debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidatorul în tabelul definitiv.

(2) Contestațiile se depun la instanța de insolvență în termenul prevăzut la art. 143 alin.(6). Contestațiile înaintate după acest termen se declară tardive și se restituie fără a fi examinate.

(3) Instanța de insolvență soluționează contestațiile în ședință de validare sau în cadrul unei alte ședințe speciale, cu citarea contestatorului, a creditorului care deține creanța contestată, dacă acesta nu este chiar contestatorul, a administratorului insolvenței/lichidatorului și a oricărei alte părți interesate, după caz.

(4) Dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolvență **admite contestația** printr-o încheiere motivată, care poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată. În acest caz, **creanța se radiază din tabel**, iar creditorul a cărui creanță nu a fost validată este în drept să întenteze proces separat de confirmare a creanței sau de preluare a procesului pendinte. Creanțele față de care au fost admise contestațiile se iau în calcul la elaborarea planului de distribuire intermediară prin rezervarea lor din masa debitoare, în condițiile stabilite la art.152.

(5) Până la judecarea irevocabilă a contestației, instanța de insolvență va putea declara, prin încheiere motivată, creanța ca fiind admisă parțial sau integral cu statut provizoriu la masa credală, cu dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, de a înainta și a retrage candidatura administratorului insolvenței/lichidatorului, dar fără dreptul de a participa la distribuirile de sume și de a se realiza împotriva debitorului sau a membrilor ori asociaților acestuia. Admiterea ulterioară a contestației și/sau radierea creanței trecute în tabel cu titlu provizoriu nu pot servi temei legal pentru anularea hotărârilor adoptate de adunarea creditorilor cu participarea acesteia sau pentru revocarea candidaturii administratorului insolvenței/lichidatorului.

[...]

(9) Instanța de insolvabilitate soluționează contestația prin încheiere care poate fi contestată cu recurs. Încheierea irevocabilă prin care contestația este admisă sau respinsă cu validarea creanței este executorie pentru administratorul insolvabilității/lichidator și pentru toți creditorii. Încheierea constituie temei pentru rectificarea tabelului definitiv al creanțelor sau a tabelului definitiv consolidat fără a se convoca ședință specială de validare.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. Autorul excepției menționează că articolul 144 din Legea insolvabilității stabilește dreptul creditorilor de a contesta decizia administratorului insolvabilității de neadmitere a creanțelor sale și refuz de includere a acestora în tabelul definitiv al creanțelor.

15. Autorul excepției susține că norma contestată nu întrunește condițiile calității legii. Astfel, în cazul în care creditorul contestă neadmiterea creanței sale de către administratorul insolvabilității, norma contestată nu-i permite instanței de insolvabilitate să valideze creanța neadmisă, ci prevede că în cazul în care admite contestația, creanța se radiază din tabelul definitiv al creanțelor, fapt care echivalează cu o respingere a contestației.

16. Autorul excepției consideră că această prevedere creează incertitudini cu privire la exercitarea dreptului de acces la justiție și contravine articolelor 20, 23 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvabilității, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de dl avocat Vasile Tarnovski, în interesele B.C. „Eximbank” S.A., parte în dosarul nr. 2i-559/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

20. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „admite contestația” și „creanța se radiază din tabel” din articolul 144 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. Așa cum rezultă din sesizare, este examinată o contestație depusă de un creditor împotriva refuzului administratorului insolvabilității de a accepta creanța și de a o include în tabelul definitiv al creanțelor. Prin urmare, Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

21. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 20 [accesul la justiție], 23 [dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și

îndatoririle] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

22. Curtea reține că articolul 20 din Constituție prevede că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Condiția stabilită de articolul 20 din Constituție este ca instanța de judecată să ofere motive rezonabile în cazul admiterii sau al respingerii unei contestații. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că obligația instanțelor judecătorești de a-și motiva deciziile reprezintă o garanție procedurală esențială în baza articolului 6 § 1 din Convenție, pentru că le demonstrează părților că argumentele lor au fost avute în vedere, pentru că le oferă posibilitatea de a formula obiecții sau de a contesta hotărârea și servește, de asemenea, pentru prezentarea motivelor hotărârii judecătorești către public (a se vedea *Siredzhuk v. Ucraina*, 21 ianuarie 2016, § 63). În această cauză, norma contestată prevede că, dacă la examinarea contestației se constată existența unui litigiu de drept, instanța de insolabilitate admite contestația printr-o încheiere motivată. Astfel, expresia „încheiere motivată” reprezintă o garanție procedurală esențială a dreptului de acces la justiție. Mai mult, Curtea observă că încheierea de admitere a contestației poate fi atacată cu recurs de către creditorul a cărui creanță nu a fost validată, asigurând participantul la proces cu o garanție procedurală suplimentară.

23. Astfel, cerința de a motiva încheierea și posibilitatea de a ataca cu recurs această încheiere reprezintă garanții procesuale suficiente din perspectiva articolului 20 din Constituție, astfel, nu există o ingerință în acest articol.

24. Pentru că nu s-a demonstrat incidența drepturilor fundamentale invocate de autorul sesizării, Curtea subliniază că nici articolele 23 și 54 din Constituție nu sunt incidente. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental. De asemenea, cu referire la pretinsa încălcare a articolului 54 din Constituție, Curtea a subliniat că nici acest articol nu poate fi invocat de sine stătător. Articolul 54 îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Astfel, pentru a putea fi invocat acest articol, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 27; DCC nr. 112 din 15 iulie 2021, § 22).

25. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „admite contestația” și „creanța se radiază din tabel” din articolul 144 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Vasile

Tarnovschi, în interesele B.C. „Eximbank” S.A., parte în dosarul nr. 2i-559/20, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 1 februarie 2022
DCC nr. 12
Dosarul nr. 247g/2021*